

τίσι'κον Εὐβ. ("Ακρ.) Βήματα ἤσυχια, συρτά, γεροντίστικα ἀκούστηκαν 'ς τὸ χαγιάτι πρὸς τὴν πόρτα Γ.Ξενοπ., Κοσμάκ., 69. Τὸ ὕφος τοῦ Ἀντώνη τοῦ φάνηκε μεγαλίστικο, σχεδὸν γεροντίστικο Γ.Ξενοπ., Πλούς., 12. Συνών. γεροντήσιος, γεροντικός Α1. β) Ὑπὸ τὴν ὄνομ. γεροντίστικος συρτός, εἶδος συρτοῦ χοροῦ, τὸν ὁποῖον χορεύουν συνήθως οἱ γέροντες Κρήτ. Συνών. γεροντικός Β1. 2) Τὸ οὐδ. ὡς οὐς., τὸ ὑπὸ τῶν γονέων κρατούμενον μερίδιον περιουσίας πρὸς συντήρησίν των κατὰ τὸ γῆρας μετὰ τὴν διανομὴν τῆς ὑπολοίπου περιουσίας εἰς τὰ τέκνα των Στερελλ. (Καλοσκοπ.). Συνών. ἰδ. εἰς λ. γεροντικός Β3.

γεροντίτικος ἐπίθ. ἐνιαχ. γιρουντί'κους Μακεδ. (Καστορ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γέροντας καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίτικος.

Γεροντίστικος 1α, δ βλ.: Τέτοια γιρουντί'κα παλικά τραγούδια δὲν τὰ ξέρουν.

γεροντίσης ὁ, ἀμάρτ. γεροδίσης Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Ἐκ τοῦ οὐς. γέροντας καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίσης. Ὁ σύζυγος εἰς προκεχωρημένην ἡλικίαν: Ἀχτέ μου, τ' ἀδερίτσι μου (ἐνν. δῶσε μου πίσω)! Θὰ μὲ δείρ' ὁ γεροδίσης μου (ἀχτέ=ἀετέ, ἀδερίτσι=μικρὸν ἔντερον. Ἐκ παρ. αὐθ.).

γεροντο- κοιν. γεροδο- πολλαχ. 'εροδο- Κάλυμν. Κάρπ. ("Ελυμπ. κ.ά.) Κάσ. Νάξ. ('Απύρανθ. κ.ά.) γιρουντου- βόρ. ἰδιώμ.

Θέμα τοῦ ἀρχ. οὐς. γέρων. Πβ. γεροντοκομεῖον, γεροντοδιδάσκαλος, γεροντομανία, γεροντογράφιον.

Ὡς α' συνθετ. εὐρίσκεται: 1) Μετ' ὀνομάτων καὶ μετοχῶν καὶ δηλώνει α) ὅτι τὸ β' συνθετ. ἔχει τὴν ἡλικίαν ἢ ἄλλην ἰδιότητα γέροντος ἢ ὁμοιότητα πρὸς γέροντα, ὡς γεροντό-αιγα, γεροντόβλαχος, γεροντοβοῦς, γεροντόβοιδο, γεροντογάιδαρος, γεροντογαμπρός, γεροντόγαττος, γεροντογιός, γεροντολεύτερος, γεροντομούλαρο, γεροντονιός, γεροντοπαλλήκαρο κ.τ.τ. β) Ὅτι τὸ β' συνθετ. ἀνήκει ἢ προσιδιάζει εἰς γέροντα, ὡς γεροντοβρώσι, γεροντοκέλλι, γεροντοκοιλιά, γεροντόλογο, γεροντομοίρι, γεροντόσπερμα, γεροντόχτικο κ.τ.τ. 2) Μετὰ ρημάτων καὶ δηλοῖ ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ ρ. σημαίνονμενον γίνεται ἢ ἀνήκει εἰς τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν, οἷον γερονταφίνω, γεροντομαθαίνω, γεροντοξεχνῶ, γεροντοφέρνω κ.τ.τ.

γεροντοαγελιά ἡ, ἀμάρτ. γεροδαελιά Κρήτ. (Νεάπ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐς. ἀγελιά.

Ἀγελάς μεγάλης ἡλικίας: Εἶναι αὐτὸς ἓνας τραβαδόρος, πὺν σου πασάρεϊ τὴ γεροδαελιά γιὰ μουνκαράκι (τραβαδόρος=πονηρὸς ζωέμπορος) || Ἄσμ.

Μοιάζεις μὲ γεροδαελιά πὺν ζεύταν 'ς τὸ ζευγάρι, χαρά 'ς τονε πὺν δὰ βρεθῇ γυναικὰ νὰ σὲ πάρῃ

γεροντοαῖγα ἡ, ἀμάρτ. γεροδόγα Κρήτ. (Νεάπ. Σέλιν. κ.ά.) γεροδόγα Κρήτ. (Σέλιν.) βροδόγα Κρήτ. γρενδό-αῖγα Κάσ.

Ἐκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐς. αῖγα. Οἱ τύπ. γεροδόγα, βροδόγα καὶ γρενδόαῖγα κατὰ σύμφυρ. πρὸς τὸ γραῖα > γρά.

Αἰξ μεγάλης ἡλικίας ἐνθ' ἀν.: Πήγαινε νὰ δὴ σφάξῃς τὴ γεροδόγα, μ' αὐτὴ δὲ βγάνει γάλα βλιό Κρήτ. (Νεάπ.)

γεροντόβλαχος ὁ, ἐνιαχ. γιρουντόβλαχους βόρ. ἰδιώμ. Ἐκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐς. βλάχος.

Βλάχος (ποιμὴν σκηνίτης) γηραλέος ἐνιαχ.: Ἄσμ.

Σηκώθ' ὁ παππα-Θύμιος, πάει ἀρματολὸς, μαζώνει παλληκάρια, ὅλο διαλεχτά, γυρεύει κ' ἓνα γέρο, γεροντόβλαχο, πὺν ξέρεϊ τὰ λημέρια γιὰ ν' ὀδηγηθοῦν

A. Passow, Popular. carm., 88.

γεροντόβοιδο τό, Πελοπν. (Βερεστ. Γαργαλ. Πυλ. κ.ά.) Εὐβ. ("Ακρ.) γεροδόβουιδο Κρήτ. ('Αχεντρ. Νεάπ. Ραμν. κ.ά.) γεροδόβ'δο Πάρ. (Λεῦκ.) 'εροδόβουιδο Νάξ. ('Απύρανθ.) 'εροδόβουδος Νάξ. ('Απύρανθ.)

Ἐκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐς. βόιδι, ὅπου ὑπάρχουν καὶ τύπ. βούδι καὶ βούι.

Γηραλέος βοῦς ἐνθ' ἀν.: Ἐσφάξανε σήμερο ἓνα γεροδόβουιδο Κρήτ. Ἡδωσέ του ἓνα γεροδόβουιδο Μύκ. Ἐροδόβουδος εἶναι πλιὰ καὶ δὲ βάει Ἀπύρανθ. || Παροιμ. Κάποιος ἤσφαξε δὴ νύχτα τσοῖ 'εροδόβουιδοι κ' ἐδούλεια δὴν ἡμέρα τὰ δαμαλάκια (ἐδούλεια=ἐδειλίαζον, ἐφοβοῦντο) ἐπὶ τῶν φοβουμένων ἔνεκα τῶν παθημάτων τῶν ἄλλων) αὐτόθ. Ἀλλὰ τὰ μάθια τοῦ λαοῦ κι ἄλλα τοῦ 'εροδόβουιδου κι ἄλλα τση 'εροδαελάδας (ἐπὶ καταφανοῦς διαφορᾶς μεταξὺ προσώπων ἢ πραγμάτων) αὐτόθ. || Ἄσμ.

Πάδα τὸ γεροδόβουιδο 'ς τὴ βοσκαρὰν ἀράσσει, δόδια δὲν ἔχει νὰ μασῇ, μὰ σκιὰς ἀνεχαράσσει

A.Κρήτ. Συνών. γεροντοβοῦς, παλιόβοιδο. 2) Μεταφ., ὁ βραδύνους, ὁ δυσκίνητος Κρήτ. (Ραμν.) Νάξ. ('Απύρανθ.): Γεροδόβουιδο, ἡ βράκα σου κάρκε! Ραμν. Ὡ καμένε 'εροδόβουδε, εἰδά 'παθες; Ἀπύρανθ. Σὰ 'εροδόβουδος ἤρθες κ' ἤπεςες ἀπάνω μου αὐτόθ.

γεροντοβοριὰς ὁ, ἀμάρτ. γεροδοβοριζὰς Ἀστυπ.

Ἐκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐς. βοριὰς, ὅπου ὁ τύπ. βοριζὰς.

Ἰσχυρὸς βόρειος ἄνεμος.

γεροντοβόσκι τό, Χίος γεροντοβόδι Χίος (Πυργ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ θέμ. γέροντο- καὶ τοῦ οὐς. βόσκι.

Τὸ κτῆμα τὸ ὁποῖον κρατοῦν οἱ γέροντες γονεῖς πρὸς συντήρησίν των μετὰ τὴν διανομὴν τῆς ὑπολοίπου περιουσίας εἰς τὰ τέκνα των. Συνών. γεροβόσκι, γεροκόμι 1, γεροντομοίρι 1, γεροτρόφι 1.

γεροντοβότανο τό, Λεξ. Βλαστ., 473.

Ἐκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐς. βότανο.

Τὸ φυτὸν Ὑοσκύαμος ὁ μέλας (Hyoscyamus niger), τῆς οἰκογ. τῶν Στρυχνωδῶν (Solanaceae), τῆς τάξεως τῶν Σωληνακθῶν (Tubiflorae). Συνών. βλ. εἰς λ. γεροντάκι 3.

γεροντοβοῦς ὁ, Σκυρ. Τῆν. 'εροντοβοῦς Κάρπ.

Ἐκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐς. βοῦς.

Γεροντόβοιδο 1, δ βλ., ἐνθ' ἀν.: Παροιμ. Ἐχορεύαν τὰ 'αμάλια | κι ὁ γεροδοβοῦς 'ς τὴ μέση (ἐπὶ παρηλίκων ἀναστρεφόμενων ἀπρεπῶς μετὰ νεαρῶν) Τῆν.

γεροντόβραχος ὁ, Σ.Ματσούκ., Γλυκοχαράμ., 15 Γ. Βλαχογιάνν., Τὰ παληκάρ., 61.

Ἐκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐς. βράχος.

Παλαιὸς βράχος ἐνθ' ἀν.: Βρίσκει τὴ γιαγιά τὴ Σούλα καὶ τὴν ἀκολουθεῖ 'ς τὸ γεροντόβραχο μὲ τ' ἄσπρο τὸ σκουφί (=μὲ τὴ χιονισμένη κορυφή του) Γ.Βλαχογιάνν., ἐνθ' ἀν. || Ποίημ.

